

УДК 37.011.31:331.102.312

ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

Студ. М. В. Кушнір, гр. МгПТ-17

Науковий керівник доц. О.М. Внукова

Київський національний університет технологій та дизайну

В наш час важливо, щоб кожна людина не тільки мала готовність до конкуренції, мобільність та освіченість, а й перспективу постійного творчого самовираження. Це підвищує вимоги до педагогів, які беруть участь у становленні особистості, створюючи сприятливі умови для повноцінного формування як фахових компетентностей, так і творчих особливостей своїх вихованців.

Мета нашого дослідження: теоретичне обґрунтування та виявлення елементів новизни в професійній діяльності викладачів вищого закладу освіти; **завдання:** аналіз психологічно-педагогічної літератури з проблеми творчості в педагогічній діяльності та вияв творчості в педагогічній діяльності викладачів КНУТД.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом нашого дослідження є педагогічна діяльність викладача вищої школи, предметом - прояв творчості в професійній діяльності науково-педагогічних працівників.

Методи та засоби дослідження: аналіз психолого-педагогічної літератури, спостереження, анкетування, узагальнення, порівняння, статистичні й математичні методи.

Наукова новизна полягає у вияві рівня прояву творчості у діяльності педагогів вищого закладу освіти, **практичне значення отриманих результатів** – у обґрунтуванні умов творчої реалізації, які можуть втілюватися у роботі викладачів вищої школи.

Результати дослідження. Проведений нами огляд психолого-педагогічної літератури свідчить, що творчість в педагогічній діяльності вивчалася багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими, наприклад: В. Сластьоніним, І. Зязюном, С. Сисоєвою та іншими. В українському педагогічному словнику поняття «педагогічна творчість» роз'яснюється як «оригінальний і високоефективний підхід учителя до навчально-виховних завдань, збагачення теорії і практики виховання й навчання. Досягнення творчого результату забезпечується систематичними цілеспрямованими спостереженнями, застосуванням педагогічного експерименту, критичним використанням передового педагогічного досвіду» [1, с.326]. Зазначимо, що у науковій літературі креативна педагогічна діяльність розглядається також як творчий підхід до вирішення проблеми педагогічного процесу. Креативний підхід до навчальної проблеми передбачає не розв'язання готових дидактичних задач, а генерацію, творче формулювання й розробку ідей, задумів та проектів у навчальному процесі [2]. У практичній діяльності педагога постійно зустрічається велика кількість педагогічних завдань, які різняться між собою й не піддаються алгоритмізації, очевидно, що неможливо передбачити кожен дію чи крок, тому їх можна віднести до творчих завдань, а процес їх розв'язання назвати творчою діяльністю.

Дослідження проблеми творчості в педагогічній діяльності дає підстави вважати, що креативність, самовдосконалення, саморозвиток є визначальними якостями особистості науково-педагогічного працівника вищого закладу освіти. Поняття творчого резерву досить докладно розглянуто в психологічній науці. Енциклопедичний словник із психології та педагогіки окреслює творчий потенціал як аспект, сторону інтелекту, що характеризується новизною в мисленні та оригінальністю при вирішенні завдань [3].

Для дослідження вияву творчості в педагогічній діяльності викладачів вищого закладу освіти нами було проведено анкетування 19 педагогів КНУТД. Виявилось, що всі

учасники опитування однаково вважають педагогічну справу творчою. За обробленими даними, на питання: «У чому полягає творча педагогічна діяльність викладача?», більшість відмітила: у ситуативному використанні кращих здобутків сучасної педагогіки і практики для досягнення конкретної навчальної мети (35%); в нестандартному застосуванні методів, прийомів та форм навчання (27%); в успішному розв'язанні навчальних завдань творчого характеру (23%).

Ми прагнули дізнатись, які особистісні та професійні характеристики на думку респондентів, мають бути притаманні творчій особистості викладача та отримали наступні: наполегливість, креативність, обізнаність, стійкість до стресів, гуманізм, моральні якості, принциповість, бажання і вміння навчатися, націленість на результат, спостережливість, харизма, творче мислення, інтелігентність, рішучість, відповідальність, загальна ерудиція, постійне самовдосконалення тощо.

Опрацювання відповідей щодо того, чи відчувають педагоги потребу в розвитку власного творчого потенціал, засвідчило, що більшість відчувають деяку потребу, лише 25% відчувають значну потребу. Збільшення рівня власного творчого потенціалу не потребують лише 4% опитаних. Під творчим потенціалом опитаними розуміються здібності й можливості, які можуть бути застосовані під час творчого вирішення задач освітнього процесу.

Вивчаючи ознайомленість викладачів з освітніми інноваціями в галузі педагогічної діяльності та наявність власних інноваційних пропозицій, нами зафіксовано той факт, що більшість із них – обізнані з інноваціями, 60% – готові апробувати нововведення й лише незначна частина педагогів активно впроваджують освітні інновації під час занять. Це вказує на те, що формування персонального інноваційного стилю в педагогічній діяльності та готовність до його реалізації є неодмінною характеристикою творчої діяльності педагога вищого закладу освіти. Нами виявлено, що педагог має постійно активувати творчість у педагогічному процесі, вдосконалювати теоретичні знання, зміст діяльності, виявляти стійкий інтерес до педагогічних експериментів, прагнути до здійснення інноваційної та дослідницько-експериментальної діяльності, впроваджувати новітні педагогічні технології й неодмінно працювати над збагаченням особистих творчих резервів.

Висновки. В сучасних умовах розвитку освіти є потреба зростання творчого потенціалу викладачів закладів вищої освіти. Найбільша результативність педагогічної творчості виявляється у позитивній динаміці сформованості творчої індивідуальності студента та підвищенні рівня творчої педагогічної діяльності педагога. Саме наявність в науково-педагогічних працівників вищого закладу освіти творчої компетентності є запорукою успішної професійної самореалізації та якісної підготовки фахівців.

Ключові слов: педагогічна діяльність, педагогічна творчість, творчий потенціал, педагог закладу вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
2. Морозов А. В. Креативная педагогика и психология: Учебное пособие / А. В. Морозов, Д. В. Чернилевский. – М. : Академический Проект, 2004. – 216 с.
3. Вербицкий А. А. Энциклопедический словарь по психологии и педагогике [Электронный ресурс] / А. А. Вербицкий. – М., 2013. – Режим доступа : http://psychology_pedagogy.academic.ru.